

det nu. Man forudsætter, at Ministeren stiller sig neutralt over for de forskellige Retninger i Kirken, saa at han vil imødekomme alle berettigede Krav. Jeg kan derfor som sagt aldeles ikke forstaa deres Modstand, og jeg er tilbøjelig til med den sidste ærede Taler at tro, at de Folk ikke have læst Forslaget igennem, thi i saa Fald maatte de nødvendigvis, synes jeg, have stillet sig anderledes.

At Præsterne i Almindelighed føle sig vel tilfredse med Bestemmelserne i § 21 om Klasseinddelingen af Embederne, tvivler jeg ikke om, thi de beholde jo netop derved deres hidtidige Ret til Oprykning efter Anciennitet og øvrige Kvalifikationer, en Ret, som de efter Forslaget, som det forelaa i Fjor, havde al rimelig Udsigt til at gaa fuldstændig glip af. Jeg har imidlertid det imod denne Bestemmelse om Klasseinddeling, at den i betydelig Grad indskrænker Menighedsraadenes Indstillingsret. Det vil jo kun blive forholdsviis faa, der kunne naa frem til at komme paa Valg ved Menighedsraadenes Indstillinger. For det første udskyder Ministeren en hel Mængde af Ansøgere, eller maaske kommer en Mængde ikke frem med Ansøgning, fordi de i Forvejen vide, at de ikke kunne komme i Betragtning. I hvert Fald vil der kun blive sendt de Ansøgninger ind til Menighedsraadene, som efter den kongelige Anordning kunde komme i Betragtning med Hensyn til Klassen af det Embede, som de søge. En hel Del andre ville rimeligvis ogsaa blive skudte til Side af Biskopperne i Henhold til de Bemærkninger, som Biskopperne efter Forslaget faa Ret til at gøre. Menighedsraadenes Indstillingsret vil altsaa netop ved denne Klasseinddeling blive stærkt beskaaret. Men dette kunde man have undgaaet, hvis man var gaaet en anden Vej. Denne anden Vej skulde aabenbart være den, at man forandrede Præsternes Lønningsforhold og holdt sig til det gamle Venstrekrav, der jo allerede findes paa det forenede Venstres Program af 1870 — som et Medlem nylig har fremdraget her i Salen — om at sætte Præsterne paa fast Løn saaledes, at de begyndte med en ringe Løn og fik Tilskud med Alderen. Vi have jo et Præcedens herfor i den ny Skolelov, der har mødt saa almindelig Anerkendelse. Hvorfor kunde man ikke lige saa godt lade Præsterne begynde med en fast Løn, ligesom Skolelærerne nu gøre, og saa efter 5, 10, 15 Aars Forløb o. s. v. give dem et Tillæg til Lønnen. Det vil jo ikke komme til at koste Statskassen noget. Jeg hørte nok i

Gaar, at den ærede Minister sagde, at det vilde komme til at koste Statskassen $\frac{1}{2}$ Million at sætte Præsterne paa fast Løn. Jeg tillader mig imidlertid at drage denne Udtalelses Rigtighed i Tvivl. Jeg kan ikke indse, hvad denne halve Million skulde bruges til. Midlerne ere der jo, Præsterne blive rigelig lønnede nu. Naar man lægger alle Præsternes Lønninger sammen i een Bunke og deler den lige mellem dem alle, bliver der 3,700 Kr. til hver Præst, og det synes jeg er en meget god Gennemsnitsløn. Der er jo mange Præsteembeder, især ovre paa Vestkysten, der ere saa smaa, at Præsterne umulig kunne leve paa dem; og derfor har man maattet give dem et Tilskud fra Stiftsmidlerne, Penge, som altsaa svarer fra de allerstørste Embeder, hvad der er en meget fornuftig Praksis. Men saa er der til Gæld andre Embeder, der ere meget for store. Det gælder altsaa ikke om at skaffe ny Midler til at lønne vore Præster bedre, thi Pengene have vi, men det gælder om at fordele Lønningerne imellem dem paa en mere fornuftig Maade. Og den allerfornuftigste Maade, dette kunde ske paa, er den, at man ikke lægger Lønningerne til Embedet, men til Personen, saa at naar en Mand havde faaet et Embede, fik han, ligesom Lærerne nu, en lille Løn og saa Tilskud Aar for Aar. Man behøvede da ikke at have denne Klasseinddeling af Embederne, alle Kandidater og unge Præster kunde søge hvad Embede, de vilde, der blev ingen skudt ud, alle Embeder vilde jo saa for en Begynder omtrent være ens. Man kunde tage Tienderne og lægge dem ind i et gejstligt Fond, og Præstegaardsjorderne, særligt de store, kunde sælges, saa at der kun blev tilbage for Præsterne saa meget, at de kunde holde et Par Køer og en Hest. Saa vilde der være Penge nok. Jeg beklager, at den højtærede Minister i Gaar udtalte, at han ikke kunde gaa med til en saadan Ordning af Præsternes Lønningsforhold. Jeg forstod det dog saaledes, at han blot ikke for nærværende Tid, saa længe disse Forslag laa for, vilde søge at gennemføre noget saadant, og jeg nærer det Haab, at en Præstelønningslov skal kunne gennemføres og vil blive gennemført, medens den nuværende Minister sidder i Embedet.

Jeg er heller ikke ganske enig i, hvad den højtærede Minister udtalte om, at hvis en saadan gejstlig Fond blev til, kunde Kirkens Bestyrelse raade over den, altsaa Kirken selv raade over sine Midler. Jeg tror ikke, at det vilde være heldigt, at en